

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ

1. พัฒนารูปแบบการประเมินโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร
2. ติดตามรูปแบบการประเมินโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่หนึ่ง เป็นการวิเคราะห์แนวความคิดโดยการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการและการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการจัดอนุบาลศึกษา 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ปกครอง นักเรียน อนุบาล ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล และผู้ออกกฏระเบียบด้านอนุบาลศึกษา จำนวน 28 คน วิเคราะห์ความคิดเพื่อเตรียมการวางรูปแบบการประเมิน

ตอนที่สอง เป็นการวางรูปแบบการประเมินเบื้องต้น (Pre-Model) และการพัฒนา การดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงสอดคล้องของรูปแบบการประเมินโดยผู้ออกกฏระเบียบ ด้าน อนุบาลศึกษา 10 คน

ตอนที่สาม เป็นการติดตามรูปแบบการประเมินกับประชากร 2 กลุ่ม ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดอนุบาลศึกษาซึ่ง ได้แก่ ประชากรผู้ปกครองนักเรียนอนุบาล และประชากรผู้บริหาร โรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 200 คน โดยทำการตรวจสอบ ความมีคุณค่าในการนำไปใช้ (Utility) ของรูปแบบ โดยการให้ผู้ปกครองและผู้บริหาร ประเมินความต้องการต่อรูปแบบที่สร้างขึ้น และผู้บริหารประเมินความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ (Feasibility) ของรูปแบบที่สร้างขึ้น

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินโรงเรียนอนุบาลเอกชนมีโครงสร้างที่ประกอบด้วย การประเมินปัจจัยในการจัดอนุบาลศึกษา 4 ด้าน จำนวน 94 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ปัจจัยด้านการเรียนการสอน จำนวน 15 ตัวบ่งชี้ ปัจจัยด้านการบริหารโรงเรียนจำนวน 26 ตัวบ่งชี้ ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ จำนวน 26 ตัวบ่งชี้ ปัจจัยด้านสวัสดิการและการประชาสัมพันธ์ จำนวน 24 ตัวบ่งชี้

2. ผลการติดตามรูปแบบการประเมิน พบว่า รูปแบบการประเมินมีอัตราประโยชน์ โดยสร้างได้ตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง ผู้บริหาร และรูปแบบการประเมินมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ตามการประเมินของผู้บริหาร โดยทั้งผู้ปกครองและผู้บริหารประเมินว่า รูปแบบซึ่งมีโครงสร้าง ที่ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ในการประเมินการจัดอนุบาลศึกษาจำนวน 94 ตัวบ่งชี้ สร้างได้ตรงตามความต้องการ และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 32 ตัวบ่งชี้ และอยู่ในระดับมาก 62 ตัวบ่งชี้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการประเมินโรงเรียนอนุบาลเอกชน ประกอบด้วยโครงสร้างของปัจจัยในการจัดอนุบาลศึกษา 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ปัจจัยด้านการบริหารโรงเรียน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ และ ปัจจัยด้านสวัสดิการและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งทั้ง 4 ปัจจัยนี้ สามารถสร้างได้ตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง ผู้บริหาร และมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ โดยการประเมินจากผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 32 ตัวบ่งชี้ และอยู่ในระดับมากจำนวน 62 ตัวบ่งชี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัจจัยด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ จากการวิจัย พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและผู้ปกครองเห็นสอดคล้องกันว่า ตัวบ่งชี้ในการจัดอนุบาลศึกษา ตามปัจจัยด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ สร้างได้ตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง ผู้บริหาร และผู้บริหารประเมินว่า มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดอนุบาลศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในปัจจุบัน ให้ความสำคัญในเรื่องอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ เป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้อง มาซุรุ อิบูกะ (ธีระ สมิตร์ และคณะ อ้างถึงใน มาซุรุ อิบูกะ, 2528:35) เชื่อว่า การให้การศึกษาที่ถูกต้องและการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม จะมีความสำคัญว่ากรรมพันธุ์ ฉะนั้นการเริ่มต้นที่ดีในโรงเรียนเด็กเล็ก (Nursery School) และโรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการศึกษาในระดับประถมศึกษา ถือว่าเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่ง โรงเรียนอนุบาลเป็นสถานที่แห่งแรกที่เด็กแยกออกจากผู้ปกครอง เด็กจะต้องมาอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ ต้องมาพบปะกับคนจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องสร้างความประทับใจในทางที่ดีให้เด็กอยากมาสถานศึกษา และองค์ประกอบของสภาพแวดล้อม ที่มีผลต่อการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของเด็กในโรงเรียนก่อนประถมศึกษา คือ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์

และเนื่องจากการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษา ก่อนภาคบังคับ หลักสูตรยึดหยุ่นได้ รัฐไม่เข้าแทรกแซงหรือควบคุมการดำเนินงานจนเกินไป แม้จะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเรียนต่อคนไว้ไม่เกินปีละ 4,200 บาท แต่ถ้าโรงเรียนใดต้องการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนสูงกว่านี้ก็สามารถทำได้ โดยจะต้องขออนุญาตต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) เป็นราย ๆ ไป (ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่นของโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2534) และปัจจุบันลักษณะการลงทุนในกิจการโรงเรียนอนุบาล เริ่มเปลี่ยนแปลงไป ผู้ก่อตั้งมักจะไม่มีส่วนถือหุ้นโดยตรง แต่มีฐานะการเงินดีหรือเป็นนักธุรกิจที่ประกอบธุรกิจประเภทอื่น ๆ สนใจมาลงทุนประกอบธุรกิจโรงเรียนอนุบาล การลงทุนจึงเป็นขนาดใหญ่ และเป็นธุรกิจสมัยใหม่ เป็นค้ำประกันที่ก่อสร้างโรงเรียนกว้างอย่างน้อย 150 ตารางวา ขึ้นไป (กระทรวงศึกษาธิการกำหนดต้องไม่ต่ำกว่า 90 ตารางวา) และจ้างคนวัยหนุ่มสาวที่จบการศึกษา ด้านอนุบาลโดยตรง มาเป็นผู้ดำเนินการของโรงเรียน มีอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์การสอนที่ดีและทันสมัย ส่วนปัจจัยด้านอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ปัจจัยด้านการบริหารโรงเรียน ปัจจัยด้านสวัสดิการและการประชาสัมพันธ์ ผลการติดตามพบว่า ผู้ปกครองประเมินความต้องการและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากถึง 3 ปัจจัย และเป็นที่น่าสังเกตว่า การที่

ปัจจัยด้านการเรียน การสอนไม่ได้รับการประเมินว่าเป็นปัจจัยที่ตรงตามความต้องการ และมีความเป็นไปได้มากที่สุดเนื่องจากว่า การจัดอนุบาลศึกษา เป็นการเตรียมความพร้อม ไม่ได้มุ่งเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงว่าความเข้าใจในเรื่องการเรียนการสอนในชั้นอนุบาลศึกษาของผู้ปกครองและผู้บริหารถูกต้องตามหลักการพัฒนาการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) ที่ว่า การจัดประสบการณ์และกิจกรรมให้แก่เด็กอนุบาล ก็เพื่อให้เกิดการพัฒนาครบทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมสติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ อย่างเหมาะสมกับวัย ไม่ได้มุ่งอ่านเขียน แต่มุ่งเตรียมเด็กให้มีความพร้อมที่จะเรียนในระดับประถมศึกษาต่อไป (คณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2532: 5)

จากข้อค้นพบดังกล่าวได้อภิปรายข้างต้น กล่าวได้ว่า รูปแบบการประเมินโรงเรียนอนุบาลเอกชน ผู้บริหารโรงเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดอนุบาลศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นสารสนเทศ ต่อผู้ปกครองนักเรียนในการพิจารณาเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตร หลาน ตลอดจนเป็นสารสนเทศในการประกอบการตัดสินใจ ของผู้ที่คิดจะจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการพัฒนารูปแบบการประเมินโรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การจัดอนุบาลศึกษาได้ทวีความสำคัญ และมีจำนวนเพิ่มขึ้นดังนั้นการประเมินสภาพการจัดอนุบาลศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็น รูปแบบ (Model) การประเมินโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่พัฒนาขึ้นเป็นครั้งแรกนี้ ประกอบด้วยปัจจัยในการจัดอนุบาลศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ ปัจจัยด้านการบริหารโรงเรียน และปัจจัยด้านสวัสดิการและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งกล่าวได้ว่าครอบคลุมงานในการจัดอนุบาลศึกษา ดังนั้น โรงเรียนอนุบาล และ/หรือ ผู้ออกกฎระเบียบสามารถนำรูปแบบการประเมินนี้ ไปใช้ประเมินโรงเรียนเพื่อหาทางปรับปรุงการจัดการของโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการทดสอบประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 200 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 200 คน ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในกรุงเทพมหานครเท่านั้น จึงน่าจะมีการนำรูปแบบดังกล่าว ไปพัฒนาสำหรับใช้กับโรงเรียนอนุบาลเอกชนในส่วนภูมิภาค และขนาดต่าง ๆ กันไป การกำหนดขนาดนั้นอาจจะใช้จำนวนเนื้อที่ของโรงเรียน หรือ จำนวนนักเรียนเป็นตัวกำหนดขนาดก็ได้ จะทำให้รูปแบบ (Model) มีความเฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น สารสนเทศที่ได้จากการประเมิน จะมีความถูกต้อง และเป็นประโยชน์กับการจัดอนุบาลเอกชน ของผู้บริหารโรงเรียนมากยิ่งขึ้น และการจัดการของโรงเรียนอนุบาลขนาดใหญ่ ตัวบ่งชี้ในการวัดคุณภาพของโรงเรียนอาจจะแตกต่างกันไป ควรเพิ่มเติมเกณฑ์เกี่ยวกับการสังเกตตัวเด็ก การสังเกตการจัดการจากสภาพที่แท้จริงในโรงเรียนเพิ่มเติมในตัวบ่งชี้จะทำให้รูปแบบการประเมินสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ควรมีการจัดพิมพ์ เพื่อเพิ่มสารสนเทศในการประกอบการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลแก่ผู้ปกครอง

4. ควรมีการพัฒนาคู่มือที่ใช้สำหรับการประเมิน สำหรับผู้ที่สนใจจะทำวิจัยเรื่องนี้ต่อไป